

Anayurt'tan Göç Anlatısında Etnometodolojik Yaklaşımla Bir Çeviri Çözümlemesi

Seda TAŞ¹⁷

Giriş

Bir edebiyat ürünü ve hem özyaşam öyküsel hem de göç konulu bir roman olarak *Anayurt* (2009) kendi tarihimizde yer alan ve geçmişlerindeki belirsizlikleri anlamlandırmaya çalışan arada kalmış yaşamlara tanıklık etmemizi sağlamaktadır. Roman, yayımlandıktan bir yıl sonra Niran Elçi tarafından Türkçeye çevrilererek suyun öteki yakasına ulaşmış ve Türk okuru ile buluşmuştur. Romanda yer alan mübadele gerçeğinin aktarılmasına, iki yakın ama bir o kadar uzak ülke arasında yaşananların görünür kılınmasına çevirinin aracılık ettiği söylenebilir. Bu bağlamda disiplinlerarası bir bakış açısından çeviri ve edebiyat ilişkisi odağında bir toplum gerçekliğinin yansıtılmaya çalışıldığı bu çalışmada, eylemlerin oluşumunu ve gündelik yaşam dünyasının nasıl ortaya çıktığını sorgulayan etnometodolojiden çözümleme amaçlı olarak yararlanılmaktadır. Öncelikli olarak çalışmaya çerçeve oluşturan etnometodolojik yaklaşım ve temel ilkeleri irdelenecek ve ardından bir çeviri çözümlemesi gerçekleştirilecektir.

Etnometodolojik Çerçeve ve Temel İlkeleri

Harold Garfinkel'in kurucusu olduğu etnometodolojik yaklaşım Talcott Parsons, Aron Gurwitsch, Edmund Husserl ve Alfred Schutz'un fenomenolojik çalışmaları üzerine temellenmiş ve 1960'lı yıllarda fenomenolojinin bir türü olarak ortaya çıkmıştır. Özellikle Garfinkel'in 1967 yılında yayınlamış olduğu *Etnometodolojide Araştırmalar (Studies in Ethnomethodology)* adlı kitabı ile etnometodoloji ayrı bir disiplin olarak görünürlük kazanmıştır. Etnometodoloji insanların yaşadıkları toplumsal olayları anlamlandırmada ve birbirleriyle iletişim kurmada ve etkileşimlerinde kullandıkları yöntemleri inceler ve şu şekilde tanımlanabilir: Etnometodoloji, bireylerin gerçekliği kavrayan veya zihinlerinde yeniden kurarken, çok sıradan ve rutin hale gelmiş günlük ilişkilerde bile sorgulamadan, çoğunlukla da bilinçsiz olarak kabul ettikleri kural, inanç ve değerleri çözümlemeyi konu edinen disiplindir. (Demir ve Acar, 1993, s.125) Buna göre, etnometodoloji insanların koşulları nasıl adlandırdıkları, ona göre nasıl davrandıkları ile ilgilenir ve şöyle sorulardan yola çıkar: "İnsanlar toplumsal durumları nasıl anlar ve çözümleme yaparlar?" "Bu toplumsal dünyada nasıl hareket ederler? Bu soruların amacı, insanların günlük yaşamlarını sürdürmek için kullandıkları açıklama ve davranışları belirlemek ve çözümlenektir. (Larson, 1986, s.156)

Garfinkel'in etnometodoloji anlayışı geleneksel sosyolojiden farklı olarak bireylerin kendi yöntemlerinin ve rasyonalitesinin varlığına işaret ederek bunların

---

¹⁷ Yrd. Doç. Dr., Trakya Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Mütercim Tercümanlık (İngilizce) Ana bilim Dalı. El-mek: sedatas@trakya.edu.tr

fenomenolojik olguları anlamlandırmada önemli etkenler olduğuna dikkat çeker. Garfinkel'e göre toplumsal düzen, bireylerin belli ortamlarda gerçekleştirdikleri pratikler yolu ile oluşmaktadır. Gündelik hayatın ve toplumsal düzenin temelini insanların kendilerini ve diğerlerini anlamak için başvurdukları kurallar ve kabuller oluşturur. Bunlar görüldüğü kadar basit, olağan ve otomatik gerçekleşen teamüller değildir. Aslında her birey toplumsal düzenin işleyişine dair bilgilere sahiptir ve bu bilgiler toplumsal düzeni veya kabulleri doğurur. Örneğin karşılıklı yapılan bir konuşmada, insanların takındıkları tavırlar, söyleyiş biçimleri ya da verdikleri tepkiler bireyin içine doğup büyüdüğü toplumda şekillenen düzenin bir parçasıdır. Birey zaman içerisinde bunları öğrenir ve çoğu zaman sorgulamadan uygulamayı sürdürür. Bu yüzdendir ki, belli bir iletişim şekli o toplumda veya o bağlamda anlamlı olabilir. Etnometodoloji günlük yaşamın bu kesinlikli sorgulanmayan kurallarını ve planlı doğasını açığa çıkarmaya yönelir çünkü "günlük yaşam, özgül bir çerçeveye bağlı olan bir dizi anlamları somutlaştıran yansımali toplumsal eylemlerden oluşur." (Swingewood/ Akınhay (çev.), 1998, s.274-275). Öyleyse gerçek yaşantıları oluşturan bu eylemler öncelikli olarak incelenmelidir. Bu anlamda, Garfinkel'in fenomenolojik yaklaşımının pratik eylemler üzerine odaklanan bir sosyoloji olduğunu söylemek gerekir. Garfinkel çalışmalarında, bu sorgulanmadan kabullenilen bilgileri ve insan eylemlerini anlamak adına birçok deney yapmıştır. Bu sayede gündelik davranışların temelini oluşturan kabuller ve ilkeleri açığa çıkarmaya çalışmıştır.

Etnometodolojinin yöntemleri, başkalarını anlamada bireylerin gösterdikleri sürekli çaba ve toplumsal durumları açıklama yollarını kapsar. Bu doğrultuda etnometodoloji, bireylerin pratik eylemlerine odaklanırken, kullandıkları bireysel ifadeleri inceler. Bu eylemler gerçekleştirilirken kullanılan ifadelerin, özneliği/ nesneliği ile pratik eylemdeki karşılıklılığı ve eylemin gündelik hayat bağlamında çözümlenebilirliği problemleri, etnometodolojinin temel içeriğini teşkil eder. (Poloma/Erbaş (çev.), 1993, s. 244). Bireyin toplumsal durumları açıklamak ve anlatmak için kullandığı ifadelerin (expressions) belli bağlamlarda oluşarak toplumsal düzeni veya ona kılavuzluk etmelerini (index) sağladığı yönündeki görüş Garfinkel'in etnometodolojik yaklaşımının birinci ilkesine "bağlama-gönderimlilik ya da diğer bir ifadeyle "indekssel doğaya" işaret eder. Garfinkel'e göre toplumsal etkileşim yalnızca bulunduğu bağlamda açıklanabilir ve bağlamsal ilişki etnometodolojinin ilgi odağıdır (Akt: Wallace ve Wolf/ Elburuz ve Ayas (çev.), 2004, s. 310-311). Buna göre, anlam kullanıldığı özel bağlamla ilişkilidir. İnsanlar günlük yaşamı anlayabilmek için bağlamlara bağlı olarak öznel ifadeler (indekssel ifadeler) kullanırlar. Etnometodolojinin yöntemi de sunulan nesnel bilgilerin kabulü değil ancak her şeyi kendi bağlamında değerlendirmektir. Çünkü tüm değerler duruma bağlı değerler, tüm anlamlar duruma bağlı anlamlardır. (Swingewood/ Akınhay (çev.), 1998, s. 321) Öyleyse bağlamsal kaynaklar da "öznel ifadelerin kim tarafından, kime yöneltildiği, ne için, ne şekilde, hangi koşullarda ve zamanda" yapıldığı gibi etmenlerden oluşmaktadır. Bağlama gönderimlilik olarak tanımlanan bu etmenlerin farkında olmak, anlamın ve eylemin anlaşılmasında son derece önemlidir.

Garfinkel'in etnometodojisinin ikinci ilkesi "refleksif" bir özellik taşır. "Refleksivite" ("yansıma-yorumlama") olarak adlandırılabilen bu ilke, eylem ve anlamın özel bağlamlarla ilişkili olduğunu ve etkileşimin düzenli devam

edebilmesinin bireylerin belli durumlardaki icrası olduğunu gösterir. Refleksivite, insanların bilinçli ya da kasıtlı olmadan davranışları hakkında sundukları açıklamaları içerir. Başka bir deyişle, insanların belli durumlarda pratik eylemlerini nasıl betimlemekte ve açıklamakta oldukları ya da bu durumlarda kullandıkları yöntemlerin belirlenmesi Garfinkel’in etnometodoloji anlayışında refleksivite ya da yansıtma ve yorumlama ilkesini oluşturur.

Garfinkel’in çalışmalarının bir diğer anahtar kavramı da “aktarılabirlik” veya “açıklanabilirlik” (“accountability”) ilkesidir. Birey tarafından algılanan bir toplumsal durumun ifade edilmesi onun anlaşılabilir olması ile ilişkilidir. Bireyin idrak edebildiği (anlayabildiği) bir eylemin, adlandırılabilir, tanımlanabilir ve ayırt edilebilmesi, onun aktarılabir olma özelliğini gösterir. Buradan hareketle, toplumun bireyleri tarafından fark edilmeyen veya gözlemlenmeyen davranışların betimlenebilmesi, özetlenebilmesi ve aktarılabilmesi beklenemez.

Garfinkel’in etnometodoloji anlayışına temel oluşturan bu kavramlar, etnometodolojinin gerçek olarak kabul ettiği günlük yaşantıların anlamlandırılma sürecinde kullanılan sorgulama yöntemlerine ya da yollarına işaret eder. Çalışmada bu üç temel ilkeden hareketle, toplumsal süreçlerin çeviri sürecinde aktarımına ve pratik eylemlere odaklanılarak bir çeviri çözümlemesi gerçekleştirilmiş ve çevirmenin çeviri kararları incelenmiştir.

Özyaşamöyküsel Bir Roman Aracılığıyla *Anayurt*’tan Göç Anlatısı

Dimitri Kakmikoğlu 1969-1971 yılları arasındaki Tenedos’u ya da bugün bilinen adıyla Bozcaada’yı anlattığı *Anayurt* adlı romanında hem kendi yaşam yolculuğunu hem de göç etmek zorunda kalmanın yarattığı yıkıcı etkileri betimlemektedir. Ege Denizi’nin her iki yakasında köklü değişimlere yol açan tarihi ve politik olayları, farklı kimlikleri ve toplumsal yaşamları, göçe zorlanmanın kendisinde bıraktığı izleri özyaşam öyküsünde buluşturmaktadır. Üç bölümden oluşan anlatıda, uzun yıllar Türk yönetimi altında toplumsal ve kültürel nitelikleri koruyarak varlıklarını sürdürmüş olan Rumlar, yurtlarında artık yabancı olarak nitelendirilmeleri sonucunda yoksulluk, ihmal edilmişlik, dışlanma, gelecek belirsizliği, yaşamsal kaygıyla daha fazla mücadele edemeyerek Tenedos’u terk etmektedirler. Anlatının ilk bölümü 2002 yılında geri gelen Dimitri’nin ada ile ilgili gözlemlerini ve ikinci bölümü 1969-1971 yıllarına, geçmişe dönerek Tenedos’un o günkü doğal güzelliğini, mevsimlerini, gündelik yaşamın renkliliğini ve iç içe geçmiş kültürün yansımalarını barındırmaktadır. İki kültürün birbiriyle kaynaşmasının büyüklüğünü küçük Dimitri hangi dili konuştuğundan bile emin olamayarak şu sözlerle ifade etmektedir: Yunanca Türkçe’ye, Türkçe Yunanca’ya dönüşüyor. Dilimde çiftleşen kelimeler ağızımı köpürtüyor. İşte bu yüzden benim konuştuğum dilin alfabesi yok (Kakmikoğlu/Elçi (çev.), 2009, s.38). Ayrıca, özyaşam öyküsünü gerçeklere dayandırırken, ana yurdundan koparılmış olmasının acısını, yurt ve Türkçe sevgisini ve özlemini hala derinden hissetmektedir. Türkçe Yunanca’ya hiç benzemiyor. Ama bazen iki dilde de aynı sözcükler çıkıyor. Türkçe konuşmak, insanın ayaklarını Tenedos’u kuşatan denize sokması gibi (Kakmikoğlu/Elçi (çev.), 2009, s.39).

İkinci bölümün sonuna doğru, her ne kadar kendi aralarında büyük sorunları olmasa da, ülke genelinde iki toplum arasında başlayan gerginlikler ve karmaşa

Rumların dışlanması ve hayatlarını yeniden inşa etmek için istemeyerek göç etmelerine neden olur. Bu olumsuz ortamda bile, iki tarafta bir yandan geleneklerini sürdürmeye ve geçmişle bağlarını koparmamaya çalışırken bir yandan da sahip oldukları kardeşliği, dostluğu ve saygıyı korumanın yollarını aramaktadırlar. Dimitri'nin gözlerinden bu iki ayrı toplumun ortak ve samimi yaşamı anlatı içerisinde şöyle ifade edilmektedir: Babamın Türk arkadaşı Ezet karıncaların Türk mezarlarında iskambil oynamak için Rum saçlarını yolun karşısına taşıdığı söyüyor. Solucanlar da Türkler'in göz yuvarlarını duvarın altından yuvarlayıp, Rumlar'a tavlada meydan okuyorlarmış." Bütün gün ve bütün gece" diyor, "ölüler gizlice ve insanoğlunun yasalarına meydan okuyarak birbirlerini ziyaret ediyorlar (Kakmikoğlu/Elçi (çev.), 2009, s.54). 1971 yılı geldiğinde ve huzur ortamı alt üst olduğunda Dimitri 10 yaşına basmasından bir hafta önce ailesiyle birlikte, evinden, komşularından, arkadaşlarından, koşturduğu sokaklardan, çok sevdiği eşiği Tren ve köpeği Byron'dan ayrılarak Avustralya'ya gider.

Anlatının son bölümünde Dimitri 30 yıl sonra, bu defa, bir Türk olan arkadaşı Sinan ile birlikte ve hala içinde, derinlerde bir Türk'e karşı belli belirsiz kuşku taşıyarak ölmemiş, geçmemiş bir geçmişin peşinde 2002 yılında Tenedos'a (Bozcaada'ya) döner. Dönme nedeni şöyle açıklar: Orta yaşına yaklaşıyorum ve geçmişi huzura kavuşturmak istiyorum, bu yüzden Rum-Türk mirasıyla yeni bir bağ kurmak gibi çaresiz bir misyon üstlenmişim; ama hiçbir şey bu kadar kolay değil. Rasyonel zihnim bizi reddeden Türkiye'yi affetmek istese de, yüreğim böyle bir uzlaşmaya isyan ediyor (Kakmikoğlu/Elçi (çev.), 2009, s.188). Görülüyor ki affetme ve uzlaşma arasında kalmışlık, göç nedeniyle edinilen farklı kimlikler, göçün kendisi üzerinde bıraktığı travmatik izler yazarda bu özyaşam öyküsel serüveni anlatma ihtiyacını doğurmuştur. Yazarın verdiği bir röportajdaki kendi sözleriyle: Hikâyemde de vurgulamak istediğim, kişisel yolculuğum. Tüm Anadolu Rumları için konuşmuyorum. Türkiye'de bir Rum'dum. Avustralya'da Yunan'dım. Şimdi Türklük dokunuşları olan Avustralyalı bir Rum'um. (Çuhadar, 2009)

Bir Göç Anlatısının Çevirmeni: Niran Elçi

Niran Elçi genellikle fantastik edebiyat türünde çeviriler yaparak dilimize pek çok eser kazandırmış bir çevirmendir. Çevirdiği yazarlar arasında Bram Stoker, George Orwell, Joseph Heller, J. R. R. Tolkien, Neil Gaiman, Robert Jordan, Terry Pratchett gibi isimler bulunmaktadır. Ayrıca, *Anayurt* dışında, Moris Farhi'nin *Genç Türk* (2005) adlı romanını da çevirmenin dilimize kazandırdığı göç konulu bir başka eser olarak belirtmek gerekir. Elçi çevirmenliğinin yanı sıra yazarlığı ve editörlüğü ile de tanınırlık kazanmıştır. Buradan hareketle, çevirmenin deneyimli ve üretken bir çevirmen olduğu açıkça görülebilir.

Hala çeviriler yaparak hayatını sürdüren Elçi, bir çevirmen olarak çeviri yaparken izlediği amaçlarını verdiği bir röportajda şöyle açıklamaktadır: Çeviri yaparken iki amacım var. Birincisi ve en önemlisi, rahat okunur bir metin ortaya çıkarmak. Kitabın İngilizce'de sahip olduğu akıcılığı Türkçe'de de vermek. İkincisi de, bu işi kitabın özüne saygı göstererek yapmak (2009, <http://www.kayipriitim.org/portal/roportajlar/niran-elci-ile-roportaj/>). Dolayısıyla, çevirmenin erek metnin

okunabilirliğini ön plana koyduğu ve aynı zamanda kaynak metne sadık kalmaya çalıştığı söylenebilir.

İnceleme

Çalışmanın bu bölümünde, Garfinkel tarafından ileri sürülen etnometodolojinin “bağlama gönderimlilik”, “refleksivite”, “aktarılabirlik” ilkelerinden yararlanılarak erek metin üzerinde bir çeviri çözümlemesi gerçekleştirilecektir. Bu çözümleme, göç gibi hassas bir konu merkezinde oluşturulan bir özyaşam anlatısında, çevirmenin aldığı kararların erek metni nasıl etkilediğini ve şekillendirdiğini ortaya koyabilmeyi amaçlamaktadır.

Bağlama gönderimlilik

KM: The drunks in the tavern reckon that it’s impossible for Greeks and Turks to live together. These cynics exist on both sides (Kakmi, 2008, s.23).

EM: Meyhanedeki sarhoşlar Rumlar’la Türkler’in bir arada yaşayamayacağına dair yemin ediyorlar. Bu şüpheli insanlar her iki tarafta da var (Kakmioğlu/Elçi (çev.), 2009, s.16).

Kaynak metinde (KM) küçük Dimitri, meyhanede içmekte olan sarhoşların iki toplum hakkındaki düşüncelerini belirtmektedir. Çevirmen *reckon* sözcüğünü *yemin etmek* olarak çevirerek, bağlama uygun bir çeviri yapmaya çalışmış görülmektedir. Bununla birlikte, *sanmak*, *tahmin etmek*, *farz etmek* gibi ifadelerin sözcüğün anlamını karşılamada ve erek metinde (EM) bağlamı yansıtmada daha yerinde olacağı düşünülebilir. Benzer şekilde, ikinci cümle de yer alan *cynics* sözcüğü, *şüpheli* olarak çevrilerek hem bağlama oturmayan hem de farklı bir anlam ortaya çıkarılmış gibidir. Çünkü bu sözcük sarhoşların *bencil*, *alaycı* ya da *kötümser* olduğuna göndermede bulunmaktadır.

KM: Modernity has obviously made inroads here as well. As late as 1971, there was no electricity or running water on Tenedos- at least not in most private homes (Kakmi, 2008, s.13).

EM: Belli ki modern dünya burada da gedik açmış. Daha 1971’de, Tenedos’ta ne elektrik, ne su şebekesi vardı – en azından evlerin çoğunda (Kakmioğlu/Elçi (çev.), 2009, s.9-10).

Anlatın başlarında Dimitri, yıllar sonra döndüğü adada kendi yaşadığı dönemde bulunmayan yol, elektrik, su ve güzel evler gibi yenilikleri görerek modernliğin Tenedos’u değiştirmiş olduğunu ifade eder. Bu ifade de geçen *make inroads* hem *gedik açmak* olarak bir olumsuzluk ile hem de *başarı elde etmek* veya *ilerleme kaydetmek* olarak olumlu bir anlam ile çevrilebilir. Bağlam düşünüldüğünde, Dimitri’nin gördüğü modernlik karşısında *gedik açmaktan ziyade ilerleme kaydetmek* olarak bir anlam vermek istediği düşünülebilir.

KM: He’s a nomad worker, you idiot, from the mainland (Kakmi, 2008, s. 49).

EM: O anakaradan gelmiş gezgin bir işçi (Kakmioğlu/Elçi (çev.), 2009, s.42).

Anlatıda küçük çocukların oyunlar oynadıkları sırada, konargöçer yaşam tarzına sahip göçebe işçilerin aniden çocukların karşısına çıkarak onları korkutması betimlenmektedir. KM’de yer alan *a nomad worker* ifadesi *gezgin bir işçi* olarak EM’ye aktarılmıştır. Bu çeviri tercihi anlamı taşımakla birlikte, bir göç anlatısının bağlamında *göçebe işçi* ifadesinin kullanımı da tercih edilebilir.

Refleksivite

KM: Three islets sit low on the water. I hold my breath (Kakmi, 2008, s.11).

EM: Esas adanın gölgesinde, üç küçük ada suda büzülmüş, oturuyor. Nefesimi tutuyorum (Kakmioğlu/Elçi (çev.), 2009, s. 8).

Anlatıda yer almayan esas adanın gölgesinde şeklindeki bir ifadenin çevirmen tarafından metne eklendiği görülmektedir. Çevirmenin olayın geçtiği yere ilişkin bilgiyi çevirisine dâhil ederek yorumsama yoluna gittiği söylenebilir.

KM: The Young Turks took over the running of the country, and sent our enemies, the English, the French, the Russions, and the Italians, scurrying back to their holes (Kakmi, 2008, s.31).

EM: Genç Türkler ülkenin yönetimini ele geçirmişler ve düşmanlarımızı, İngilizler’i, Fransızlar’ı, Ruslar’ı ve İtalyanlar’ı çıktıkları cehennem deliklerine geri yollamışlar (Kakmioğlu/Elçi (çev.), 2009, s. 24).

Yukarıda KM’den alıntılanan cümlede, Türk topraklarının yabancı ülkelerin işgalinden kurtuluşu anlatılmaktadır. Çevirmenin “scurry back to their holes” ifadesini güçlendirerek ve belki de biraz da olsa milli duyguları devreye sokarak geldikleri yere, limana, kovuğa ya da çukura hızlıca geri göndermek gibi ifadeler yerine çıktıkları cehenneme geri yollamışlar şeklinde çevirmeyi tercih ettiği görülmekte ve yorumsamaya başvurduğu düşünülmektedir.

Aktarılabirlik

KM: As Australians say, I did not know him from a bar of soap (Kakmi, 2008, s.200).

EM: Avustralyalıların dediği gibi, onunla bir kalıp sabun arasındaki farkı bile bilemiyorum (Kakmioğlu/Elçi (çev.), 2009, s.188).

Anlatıda anayurt olarak benimsediği yere yıllar sonra dönen Dimitri, Türk arkadaşı Sinan’ı da yanına alarak Bozcaada’ya gider. Fakat bir Türk olduğu için, Sinan’a karşı şüpheci bir tavır sergiler ve aslında hiç tanımamak, tanışmamak, hakkında bilgiye sahip olmamak anlamındaki not know somebody from a bar of soap deyimini kullanır. Bu ifadenin çevirmen için aktarılabirlik ya da betimlenebilir olmadığı söylenebilir. Nitekim çevirmenin sözcüğü sözcüğüne bir çeviri yapmayı tercih ederek, bağlama uymayan ve anlamı yansıtmayan bir çeviri örneği gerçekleştirdiği düşünülebilir.

KM: And here am I now, gazing from across the water at Tenedos, the birthplace I have not set foot on for more than three decades. Strange how the line never really breaks; strange how one is reeled back, easy as fish (Kakmi, 2008, s.12).

EM: Ve işte, şimdi yine buradayım, denizin karşı yakasından Tenedos’a, neredeyse otuz yıldır ayak basmadığım adaya bakıyorum. Tuhaf, bağ hiç kopmuyor aslında; insan, misinin ucundaki balık gibi hep aynı yere sürükleniyor (Kakmioğlu/Elçi (çev.), 2009, s.8).

Yukarıdaki örnekte görüleceği üzere, KM’de yer alan reeled back, easy as fish ifadesi çevirmen tarafından hem bağlamı yansıtacak hem de yorumsamaya imkân sağlayacak bir şekilde misinin ucundaki balık gibi hep aynı yere sürüklenmek olarak çevrilmiştir. Bu durumun çevirmen için betimlenebilir ve açıklanabilir olması nedeniyle yaratıcı bir çeviri örneği oluşmasına yardımcı olduğu söylenebilir.

Sonuç

Bu çalışmada, bir yandan bir özyaşam serüveni ve göç anlatısı ön plana çıkarılmaya çalışılırken öte yandan da etnometodolojik bir yaklaşımla çeviri çözümlemesi gerçekleştirilmesi amaçlanmıştır. Etnometodolojik çözümleme ile bağlama gönderimlilik, refleksivite ve aktarılabilirlik ilkeleri doğrultusunda erek metin değerlendirilerek çevirmenin çeviri pratiğine ilişkin tespitlerde bulunulmaya çalışılmıştır. Buna göre, çevirmenin verdiği röportajda çeviri amaçlarına ilişkin yaptığı açıklamalarla doğrultulu olarak erek metnin okunabilirliğini ve özgün metne bağlı kalmayı hedeflemiş ve akıcı bir çeviri ortaya koymuş olduğu görülebilir. Bu doğrultuda, çevirmenin anlatıyı oluşturan aynı yurdun havasını solumalarına rağmen farklı bir kimlik vurgusunu mahalleden, çocukların iletişiminden, evlerin düzeninden kullanımına kadar hisseden farklı iki toplumun, özellikle Rumların, tarihi ve politik olaylar sonucunda geçirdiği yaşamsal süreçleri erek metne taşırken hassasiyet ve özen gerektiren bir çeviri pratiğini gerçekleştirdiği söylenebilir. Bununla birlikte, çevirmen zaman zaman yorumsama yoluna gitmiş, bağlamı ve aktarılabilirliği etkileyen çeviri tercihlerinde de bulunmuştur. Böylelikle kaynak metni erek okur için yeniden yaratan çevirmenin aldığı kararlarla ilişkili olarak metinde ister istemez izler bıraktığı ve kendi sesine yer verdiği tespit edilmiştir. Söz konusu metnin göç, tarih, toplumsal gerçeklik, özyaşam gibi bir konu çoğulluğu barındırmasının bunda etkili olduğu düşünülebilir. Sonuç olarak, bu çalışmanın da örneklendirdiği gibi, edebiyat, etnometodoloji ve çeviri gibi farklı disiplinler birbiriyle ilişkilendirilerek ve tekil bakış açılarındansa çoğul ve farklı yaklaşımlardan beslenerek disiplinlerarası boyutlar içeren çalışmalarla çeviribilime ve çeviribilimin gelişimine katkı sunulması gerektiği vurgulanmaya çalışılmıştır.

Kaynakça

- Çuhadar, B. (2009). <http://www.radikal.com.tr/hayat/tenedos-diye-bir-yer-varmis-928443/> 7.05.2016
- Demir, Ö. & Acar, M. (1993). Sosyal Bilimler Sözlüğü, Ağaç Yayıncılık, İstanbul .
- Garfinkel, Harol. (1967). Studies in Ethnomethodology . Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Kakmi, D. (2008). Mother land. London : Eland.
- Kakmikoğlu, D. (2009). Anayurt. (Çev. Niran Elçi). İstanbul : E Yayınları.
- Larson, C.J. (1986). Sociological Theory from Enlightenment to the Present. Nwe York: General Hall.
- Poloma, M. (1993). Çağdaş Sosyoloji Kuramları, (Çev. H. Erbaş), Gündoğan Yayıncılık, Ankara
- Swingewood, A. (1998). Sosyolojik Düşüncenin Kısa Tarihi (Çev. O. Akınhay). Ankara: Bilim ve Sanat Yayınları
- Wallace, R & Wolf, A. (2004). Çağdaş Sosyoloji Kuramları, (Çev. L. Elburuz ve M. R. Ayas), Punto Yayıncılık, İzmir.
- <http://www.kayiprihtim.org/portal/roportajlar/niran-elci-ile-roportaj/> 7.05.2016.